

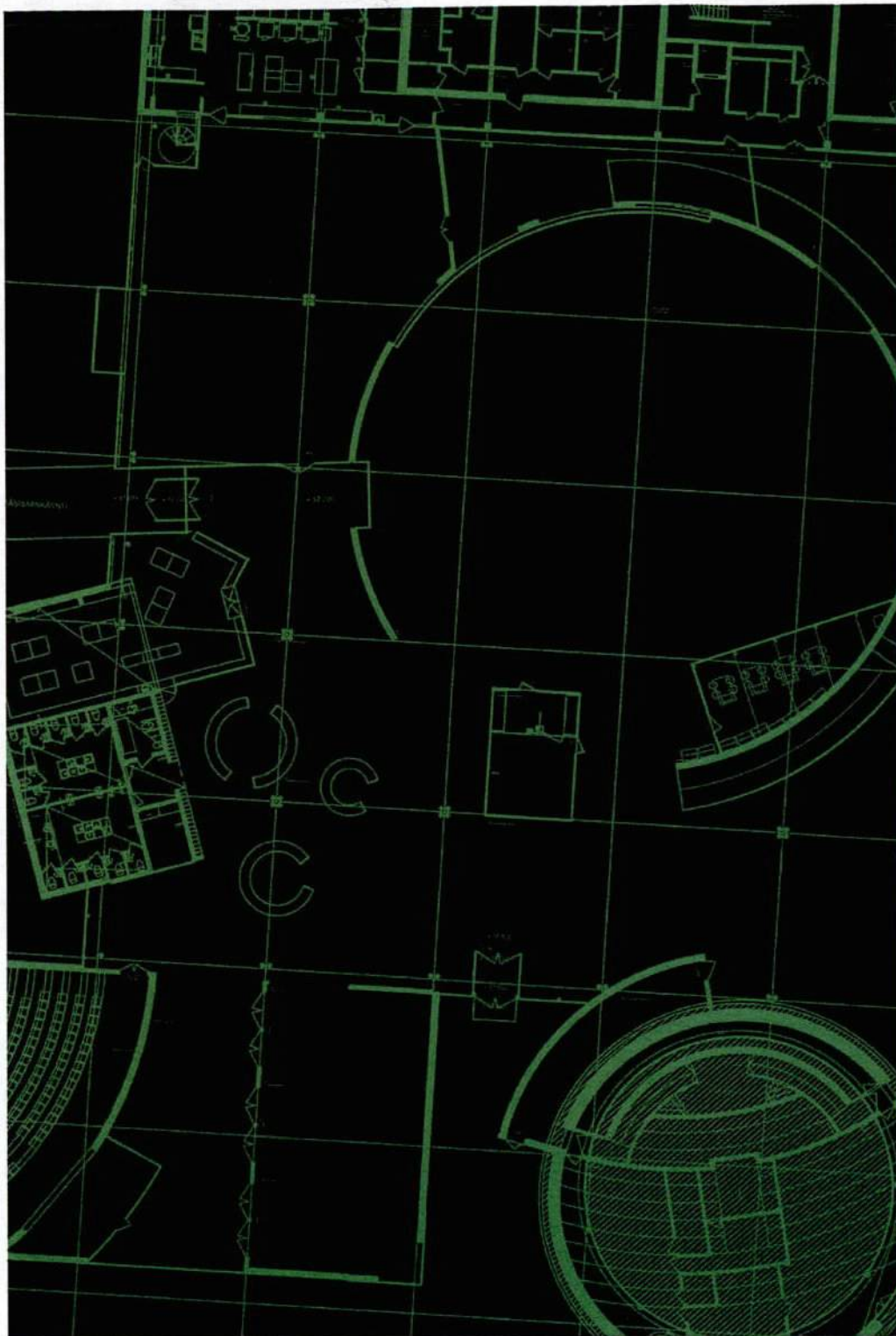
Vuosi- kertomus

2017

Heureka

Oivaltamisen iloa!

Vuosikertomus

Heureka 2017

5

Uudistunut Heureka
sai hyvän vastaanoton

21

Kansainvälinen
Heureka

6-7

Heurekan
yleisö

22-23

Henkilöstö ja
organisaatio

8-13

Näyttelyt ja
näyttelyhankkeet

24-27

Talous, tunnusluvut,
tuloslaskelma ja tase

14-15

Planetaarion
ohjelmisto

28-29

Yritysten, säätiöiden ja
yhteisöjen tuki

16-17

Yleisötapahtumat

30

Kiinteistö Oy Tiedepuisto
Tiedekauppa Magneetti Oy

18-20

Oppimisohjelmat ja
oppimateriaalit

32-33

Heureka Overseas
Productions Ltd Oy

Missio:

Oivaltamisen iloa!

Heureka inspiroi oivaltamaan ja osallistumaan. Meillä kaikki innostuvat oppimisesta.

Toimintamme ytimessä ovat tutkimus ja tiede. Sisältömme ja teemamme tunnetaan vaikuttavuudestaan.

Visio:

Heureka on hauskin tapa innostua tieteestä, oppia ja viettää aikaa yhdessä.

ALBERT EINSTEIN

Play is the highest form of knowledge.
Heureka
The highest form of knowledge is play.
Spptäckarglädje!

ALBERT EINSTEIN

Välkommen!
Heureka
Joy of Discovery!

Uudistunut Heureka sai hyvän vastaanoton

Vuosi 2017 jää Heurekan historiaan mieleenpainuvana. Pitkään valmisteltu ja rakenteilla ollut laajennushanke saatiin menestyksekkäästi päätökseen ja uudistunut Heureka avattiin yleisölle tammikuun lopussa. Avajaiset olivat merkittävä virstanpylväs, eivät ainoastaan uudistumeen ja laajemman kiinteistön muodossa, vaan myös uuden ajattelun ja toimintatapojen käyttöönoton kannalta. Uudistuksen kantavia ajatuksia oli saada Heurekan kävijät kokijoista tekijöiksi ja yhteistyökumppanit mieltämään Heureka yhteistyön alustana. Vuoden mittaan Heureka pääsi käsiksi siihen, miten hyvin kävijämme ja kumppanimme ottivat nämä ajatukset vastaan, ja miten uudistumisen tueksi luotu uusi brändi-ilme toimi käytännössä. Kävijämäärät nousivat selvästi vuodesta 2016, jolloin uudistus oli vasta rakenteilla. Hyppäys 220 000 kävijästä yli 275 000 kävijään on merkittävä parannus, joskin riimmamme oli asetettu vielä korkeammalle. Kävijämäärien jääminen hieman budjetoidusta ja uudistuksen vaatimat panostukset painoivat Heurekan taloutta.

Laajennuksen yhteydessä avattiin Ideaverstas, jossa kävijät pääsevät osallistumaan ja testaamaan luovuttamaan uudella tavalla erilaisten haasteiden parissa. Laajennuksen myötä Heurekaan saatiin uudet laboratoriotilat ja Ahaa-ahjoksi nimetty työpajatilat, joka mahdollistaa pienten osallistavien projektien ja kokeilujen tekemisen. Vuoden aikana kouluryhmille tarjottiin erilaisia työpajoja ja Tiedekummi-ohjelmien myötä sekä mahdollisuuksia testata oppimisovelluksia. Kesällä kokeilimme yleisöjemme kanssa kansalaistiedettä käytännössä Åbo Akademin todistajalauasuntoja koskevassa tutkimuksessa varsin menestyksekkäästi. Vuoden aikana toteutettiin Suomen itsenäisyyden juhlarahaston SITRAn kanssa Seitsemän sisarusta tulevaisuudesta -näyttelyn kiertue Pepper-robotin kanssa. Näistä saatu palaute on ollut erinomaista ja rohkaisee jatkamaan valitulla polulla.

Alustana toimiminen on näkynyt erityisesti tapahtumien kirjon laajentumisena. Heureka jatkoi vuonna 2017 aikuisten iltojen järjestämistä, tarjosi kumppaneilleen mahdollisuuksia omien tilaisuuksien järjestämiseen sekä järjesti yhteistyössä erilaisia tieteiden ajankohtaisiin teemoihin liittyviä tapahtumia.

Heurekan keskeisimpiä tiedeviesticenttien välinettä ovat näyttelyt ja niiden erilainen hyödyntäminen oppimisessa, tapahtumissa ja kumppanien kanssa toimittaessa. Heureka avasi tammikuun lopussa Eläinten Body Worlds -näyttelyn, jonka näkyvyys mediassa oli laajaa. Näyttely sai alkuvuoden kävijämäärät reippaaseen nousuun. Keuhkolla avattiin Sähköturvallisuuden edistämiskeskiksen tuella tuotettu Sähköli-näyttely. Syksyllä Eläinten Body Worlds vaihtui Tartturvaal-näyttelyyn ja Seitsemän sisarusta tulevaisuudesta -näyttelyyn, jonka avajaiset olivat samalla näyttelyä tukeneen SITRAn 50-vuotisjuhlat ja osa Suomi 100 -teemavuoden ohjelmaa.

Heureka Shopin laajenemista pääkaupunkiseudun ostoskeskuksiin jatkettiin valmistelemalla Kalasataman REDlin avattavaa kauppa- ja sopimalla merkittävän musealan toimijan kanssa yhteistyötä. Shopin tulos saatiin toista vuotta peräkkäin positiiviseksi.

Heureka Overseas Productions Ltd Oyn liiketoiminnan kehittämisen osalta avaukset ulkomailta erityisesti tiedekeskusten ulkopuolisissa markkinoissa osoittautuivat haasteelliseksi. Kiertävien näyttelyiden ikääntyessä uusien konseptien kehittäminen painoi yhtiön tulosta, eikä viennin tuloja pääsivät talouden osalta tavoitteisiinsa.

Vuonna 2017 oli selvästi havaittavissa, että Heureka kävijöiden odotuksissa ja tottumuksissa on tapahtumassa muutoksia. Vaikka saamme palaute oli parempaa kuin vuosiin, kävijämäärät eivät nousseet vastaamaan täysin odotuksiamme. Tieteen merkitys, faktojen tärkeys ja kriittinen ajattelu ovat pysyneet otsikoissa, eikä tieteen kiinnostavuus Suomessa näytä vähentyvän. Sen sijaan kilpailu vapaa-aikasta kiristyy ja tarjonta laajenee. Heureka kuitenkin jatkaa nahkansa luomista ja panostaa kävijäkokemuksen kehittämiseen ja entistä kiinnostavampaan sisältöön - yhdessä kumppaneidensa kanssa.

Tapio Koivu
Toimitusjohtaja

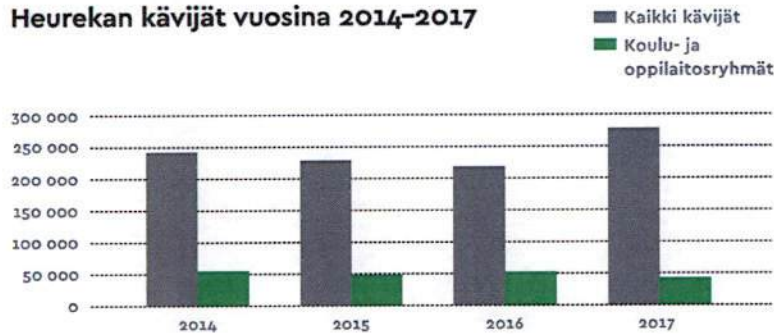
Heurekan yleisö

Heurekassa vieraili vuoden 2017 aikana yhteensä 275 695 kävijää. Yleisömäärä kasvoi reilusti edellisvuodesta (219 494). Tammikuun lopussa 2017 avattu uudistunut ja laajentunut Heureka houkutteli yleisöä selvästi aiempia vuosia enemmän.

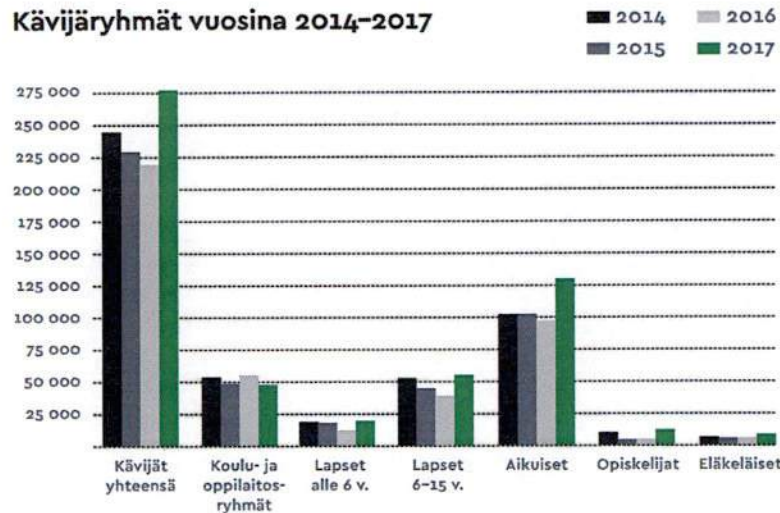
Heurekan kävijöistä valtaosa on perheitä ja ryhmiä, jotka vierailevat tiedekeskuksessa vapaa-ajallaan eli lä-

hinnä viikonloppuisin ja koulujen loma-aikoina. Vajaan 20 % kävijöistä on koulu- ja oppilaitosryhmiä, joiden vierailut ajoittuvat lukuvuosien arkipäiviin. Koulu- ja oppilaitosryhmiä oli vuoden 2017 vierailijoista 48 721. Määrä laski edellisvuoteen verrattuna (53 355). Kaikissa muissa kävijäryhmissä oli sen sijaan reilua kasvua.

Heurekan kävijät vuosina 2014–2017

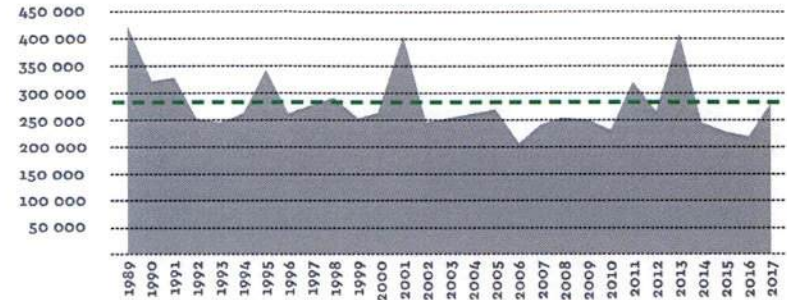

Kävijäryhmät vuosina 2014–2017

Kävijämäärät 1989–2017

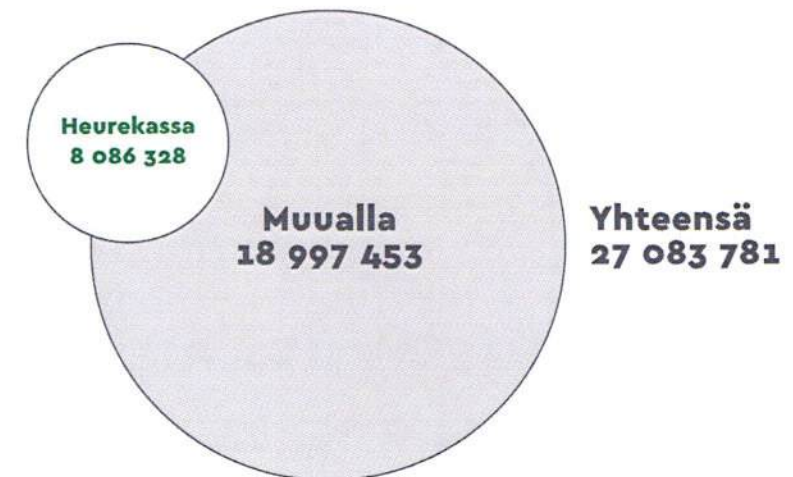
Kävijämäärältään Heureka on Suomen suosituimpia maksullisia vierailukohteita. Kun tiedekeskusta 1980-luvulla suunniteltiin, sen vuosittaiseksi kävijämääräksi arvioitiin noin 250 000. Keskiarvo on noussut hieman korkeammaksi noin 280 000 vuosittaiseen vierailijaan. Käyntimäärä vaihtelee vuosittain riippuen mm. Heurekan ja muiden vapaa-ajakeskusten tarjonnasta sekä taloudellisesta tilanteesta, joka vaikuttaa kysyntään ja kulutus päätöksiin eri kävijäryhmissä.

Heurekan kävijämäärät 1989–2017. Keskiarvo noin 279 000 kävijää/vuosi on merkitty vihreällä katkoviivalla. Dinosaurusten perhe-elämä (2001) ja Body Worlds (2013) -näyttelyt olivat poikkeuksellisen menestyksekkäitä ja nostivat kävijämäärät yli 400 000.

Heurekan näyttelyiden kävijämäärät 1989–2017 Heurekassa ja muualla

Heureka avattiin yleisölle huhtikuussa 1989. Sitä alkaen Heurekan näyttelyitä on nähty Heurekassa yli 8 miljoonaa kävijää. Kun lasketaan mukaan Heurekan näyttelyitä muualla nähneet, nousee kokonaisyleisömäärä yli 27 miljoonan.

Näyttelyt ja näyttelyhankkeet

Vuoden 2017 aikana Heurekassa oli esillä kaikkiaan kolme eri vaihtuvaa näyttelyä: Eläinten Body Worlds, Seitsemän sisarusta tulevaisuudesta ja Tarttuvaa! Huhtikuussa päänäyttelyalueelle avattiin uusi Sähkölä-näyttely. Lisäksi Heurekan tapahtumatorilla oli esillä toukokuusta lokakuulle näyttely Sensual Mathematics - aistillista matematiikkaa.

Eläinten Body Worlds

28.1.-29.10.2017

Eläinten Body Worlds -näyttely avattiin laajentuneen Heurekan ensimmäisenä vaihtuvana näyttelyinä. Näyttely oli jatkoa vuonna 2013 Heurekassa esillä olleelle Body Worlds -näyttelylle, jossa esiteltiin ihmisen anatomiaa aitojen plastinoitujen ihmisruumiiden avulla. Eläinten Body Worlds -näyttelyn kokonaiset plastinoidut eläimet ja pienemmät anatomiset näytteet täyttivät sekä Kaarihallin että Kuutiollahin. Näyttelyn suurimmat ja näyttävimmät eläimet olivat kirahvi ja aasiannorsu. Valkohai, jolla on merileijona hampaissaan, sai Heurekassa ensiesittelynsä. Näyttely vuokrattiin saksalaiselta Arts & Sciences Berlin GmbH -yritykseltä.

217 710
kävijää
esilläoloaikana

795 kävijää
/päivä

Seitsemän sisarusta tulevaisuudesta

16.11.2017-13.1.2019

Seitsemän sisarusta tulevaisuudesta -näyttely toteutettiin Heurekan ja tulevaisuustalo Sitran yhteistyönä. Näyttely tuotettiin osana Sitran juhluvuotta sekä Suomi 100 -juhluvuoden ohjelmaa, ja se avattiin 16.11.2017 Heurekassa pidettyjen Sitran 50-vuotisjuhlien yhteydessä.

Osana näyttelyn suunnittelua toteutettiin vuonna 2017 seitsemällä paikkakunnalla Suomessa vierailut kiertue. Kiertueella osallistettiin erityisesti nuoria näyttelyn sisältöjen kehittämiseen. Samalla tavoitteena oli lisätä nuorten tulevaisuustietoisuutta ja herättää keskustelua tulevaisuuden valinnoista.

Näyttely tarjoaa tilaisuuden pohtia, millaisia mahdollisuuksia tulevaisuus tarjoaa Suomelle ja suomalaisille, ja miten niiden toteutumiseen voi vaikuttaa. Näyttely korostaa aktiivista suhdetta tulevaisuuteen: tulevaisuus ei ole ennalta määrätty, vaan se tehdään.

Näyttely esittelee tulevaisuuden vaihtoehtoja seitsemän erilaisen arvomaailman omaavan tulevaisuussisäruksen kautta. Sisäruusten arvoprofiilit pohjautuvat suomalaisten tutkittuihin arvoprofiileihin. Näyttelyssä kävijä antaa sisäruksia heidän tulevaisuuden valinnoissaan ja saa näyttelykierroksen jälkeen palautteen näyttelyssä tekemiensä valintojen pohjalta.

Seitsemän sisarusta tulevaisuudesta herättää keskustelua tulevaisuudesta lisäämällä kävijöiden ymmärrystä omien elämäntapojen ja tottumusten vaikutuksista tulevaisuuteemme sekä arvoista niiden taustalla. Näyttelyn pääsanoma on: Me teemme tulevaisuuden omilla valinnoillamme ja teoillamme. Seitsemän sisarusta tulevaisuudesta avartaa näköaloja ja herättää keskustelua tulevaisuudesta ja sen mahdollisuuksista.

22 443
kävijää
v. 2017 aikana

510 kävijää
/päivä

Tarttuvaa!

16.11.2017–23.9.2018

Tarttuvaa! on näyttely aikamme tartuttavista ilmiöistä – tartuntataudeista taloudellisiin katastrofisiin ja mielenosoituksista meemeihin. Näyttely tutkii niin biologisia kuin sosiaalisiaakin tartuntoja ja niiden leviämistä. Näyttelyssä käsitellään laajasti tautien, tunteiden ja ilmiöiden tartuntamekanismeja. Ilmiöt toimivat usein samalla tavalla niin epidemiologian kuin yhteiskuntatieteidenkin alalla. Näyttelyn suunnittelivat yhteistyössä Heureka, Lissabonin Ciência Viva ja Pariisin La Cité des sciences et de l'industrie. Näyttelyn on rakentanut Lissabonin tiedekeskus.

22 443
kävijää
v. 2017 aikana

510 kävijää
/päivä

Sensual Mathematics – aistillista matematiikkaa

9.5.–22.10.2017

Heurekan tapahtumatorilla oli esillä kahdeksasta korkeasta veistoksesta muodostuva näyttely. Teokset olivat syntyneet Aalto-yliopiston poikkitieteellisellä kurssilla *Kristallikkaita peiliseissa – matematiikka kohtaa taiteen ja arkkitehtuurin*. Kurssilla oli 38 opiskelijaa fukseista väitöskirjaopiskelijoihin, ja he edustivat laaja-alaisesti Aalto-yliopiston tiede- ja taideaineiden suuntauksia. Heureka osallistui kurssin opetukseen tukemalla opiskelijoita yleisönäyttelyn muotoilu- ja valmistushaasteiden ymmärtämisessä. Heurekassa ei ole aiemmin ollut esillä näin isoa opiskelijoiden tuottamaa näyttelyä.

Heurekaan muotoutui teosten myötä uudenlainen tila, jonka siimeksessä vierailija saattoi kulkea kuin metsässä. Teokset olivat saaneet inspiraationsa fraktaalista, origameista, sävelasteikosta sekä valoista ja varjoista. Matematiikkaa ja taidetta yhdistelevät veistokset tutkivat muun muassa luonnon rakenteiden ja matematiikan välisiä suhteita, perspektiiviä ja kolmiulotteisuutta. Teoksissa vaikeasti havainnollistettavat matemaattiset teoriat sulautuivat kauniisiin muotoihin ja kerroksiin, joista kaikki saattoivat nauttia. Näyttely esitteli konkreettisesti tieteen ja taiteen vuorovaikutusta kumoten matematiikkaan liittyviä ennakkoluuloja.

130 151
kävijää
v. 2017 aikana

779 kävijää
/päivä

Päänäyttelyyn uusi sähkölä

Päänäyttelyä uudistettiin avaamalla Sylinterihallin 12.4.2017 sähköaiheinen Sähkölä-näyttely. Se toteutettiin osana Sähköturvallisuuden edistämiskeskuksen STEK ry:n ja Heurekan monivuotista yhteistyöhanketta. Muita yhteistyökumppaneita näyttelyn toteutuksessa olivat Suomen pelastusalan keskusjärjestö SPEK ja Brammer Oy. Sähkölä on osa Heurekan päänäyttelyä ainakin kolmen vuoden ajan.

Sähkölässä syvennytään älykkääseen sähkөөn arjessa. Näyttelyssä selviää, miten sähkö kulkee voimalasta kotiin, minkälainen on älykoti ja miten kukin meistä voi käyttää sähköä älykkäästi. Näyttelyn pakohuoneessa pääsee auttamaan hakkerikaksikon läpi kolmen päivän sähkökatkon. Nosta sähköä -näyttelykohteella voi kokeilla, pystyykö itse tuottamaan älykännyn akun sisältämän energiamäärän, ja miten nopeasti sähkökuus sen kuluttaisi.

Yhteistyöhankkeen aikana tehtiin myös viisi sähköön ilmiötä havainnollistavaa näyttelykohdetta Heureka-klassikot -näyttelyyn ja sähköaiheinen Pop-up Heureka -show *Sähköä ilmassa*. Lisäksi toteutettiin *Elektronman* ja *Wattityttö* -oppimateriaalit.

Suunnitteilla olevat näyttelyt

Aivot narikasta!

Heureka tuottaa näyttelyn aivoterveystestä ja aivojen hyvinvoinnista yhteistyössä Aivoiliiton kanssa. Aivot narikasta! -näyttely avataan yleisölle lokakuussa 2018.

Näyttely suunnitellaan sen vahvuuden varaan, että tiedekeskukseen tullaan lähes aina ryhmässä. Näyttely käydään läpi 2-5 hengen ryhmässä. Alussa ryhmä poimii kirjaimellisesti aivot narikasta mukaansa ja saa tehtäväkseen aktivoida ne. Aivot aktivoituvat vähitellen, kun ryhmä tekee yhdessä aivoille hyviä asioita, esimerkiksi liikkuu, tanssii ja rauhoittuu. Näyttelyn pääsanoma on, että meillä jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa omiin aivoihimme, ja että aivoterveys on elinvoimaa.

Näyttelyn suunnitteluvaiheessa konseptin ja näyttelykohteiden prototyyppejä on testattu erilaisten kävijäryhmien kanssa. Testauksiin osallistui syksyn 2017 aikana kaiken kaikkiaan yli viisitoista ryhmää koululaisista perhekävijöihin ja aikuisryhmiin. Testiyleisön suhtautu-

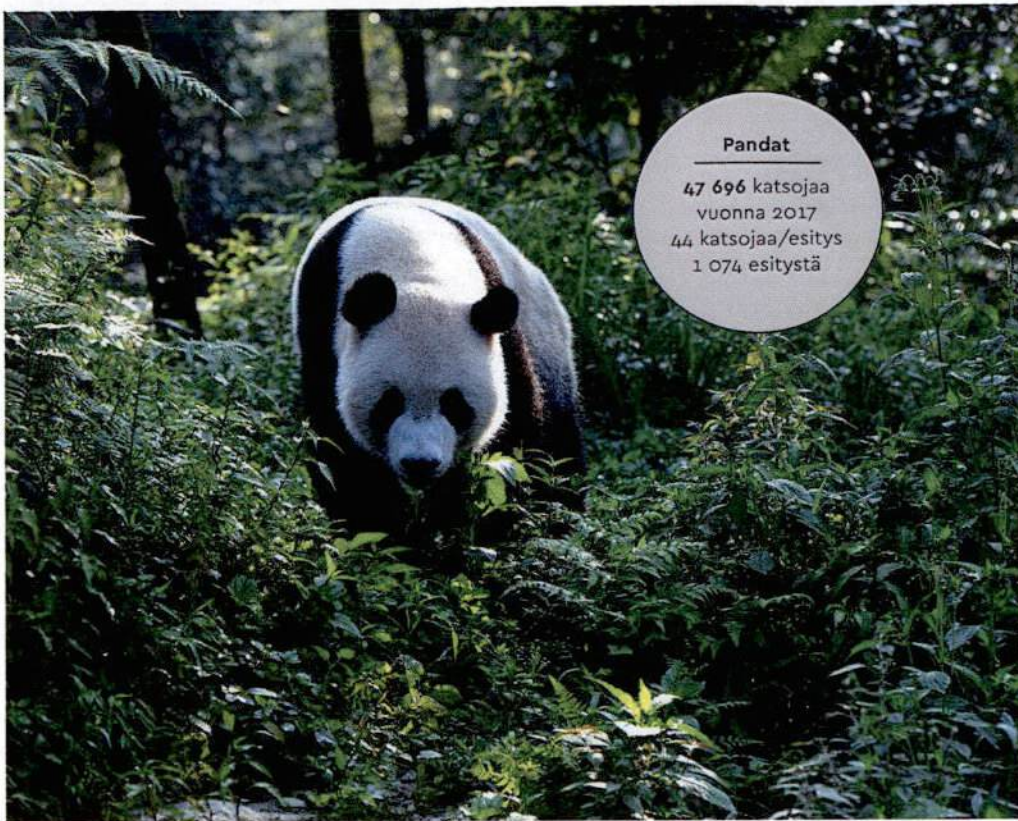
minen ryhmätyöskentelyyn ja näyttelyssä heriteltäviin aivoihin oli yksinomaan positiivinen. Testaukset antoivat lisäksi arvokasta tietoa näyttelykohteiden kypökohdista ja autoivat suunnittelun eteenpäin viemistä.

Puurakentaminen ja kiertotalous

Loppusyksystä käynnistettiin yhteistyö ympäristöministeriön Puurakentamisen toimenpideohjelman kanssa puurakentamista käsittelevän näyttelyn toteuttamiseksi. Yleisöjen kiinnostusta ja tietämyksen tasoa näyttelyn aiheesta kartoittavan kävijätutkimuksen tulokset esiteltiin alan keskeisille toimijoille seminaarissa joulukuussa. Näyttelyn suunnittelua päätettiin jatkaa vuonna 2018.

Vuoden mittaan käytiin keskusteluja ja järjestettiin työpajoja kiertotaloudesta kiinnostuneiden yhteistyökumppaneiden kanssa ja neuvottiin mahdollisuuksista teeman käsittelemiseksi Heurekassa.

Pandat
 47 696 katsojaa
 vuonna 2017
 44 katsojaa/esitys
 1 074 esitystä

Planetaarion ohjelmisto, esitykset ja katsojamäärät vuonna 2017

Elokuva	Katsojaa	Esitystä	Katsojaa/ esitys
Yöperhosten salattu maailma (1.1.-12.10.)	~20 000	606	31
Pandat (28.1.-31.12.)	~48 000	1074	44
Maasta maailman- kaikkeuteen (1.1.-31.12.)	~58 000	1021	57
Pimeää ainetta etsimässä (13.10.-31.12.)	~10 000	244	40
Pimeä maailmankaikkeus (1.1.-16.1.)	~1 000	31	69
Puiden elämä (1.1.-16.1.)	~2 000	20	48

Kaikki yhteensä: 138 112 | Kaikki esitykset yhteensä: 2 996 | Katsojaa/esitys: 46

Planetaarion ohjelmisto

Planetaarioelokuvat ovat sisällyneet Heureka-lipun hintaan vuodesta 2015 alkaen, minkä jälkeen planetaarion yleisömäärät ovat tasaisesti kasvaneet. Vuonna 2017 Heurekan planetaariossa elokuvia näki yli 138 000 katsojaa, keskimäärin 46 katsojaa esitystä kohden.

Heurekan planetaarion neljän elokuvan tarjonnasta vaihtui suurin osa vuoden 2017 aikana. Tammikuun lopussa ensi-iltansa sai *Pandat*-elokuva, jonka myötä ohjelmistosta poistuivat *Pimeä maailmankaikkeus* sekä *Puiden elämä*. Lokakuussa puolestaan ensi-iltana tuli *Pimeää ai-*

nettu etsimässä, jolloin ohjelmistosta poistui *Yöperhosten salattu maailma*.

Vuoden 2017 puolella aloitettiin myös *Törmäyksellä*-elokuvan lokalisointityöt. Se korvaa *Maasta maailmankaikkeuteen* -elokuvan vuoden 2018 tammikuussa. Vuoden 2017 aikana Heureka oli mukana myös kotimaissa, Leading Note Picturesin *Merten valtakunta* -elokuvan tuotannossa. Ensi-iltansa Merten valtakunta saa Heurekassa kesäkuussa 2018.

Yöperhosten salattu maailma

19 062 katsojaa
 vuonna 2017
 31 katsojaa/esitys
 606 esitystä

Maasta maailman- kaikkeuteen

58 593 katsojaa
 vuonna 2017
 57 katsojaa/esitys
 1 021 esitystä

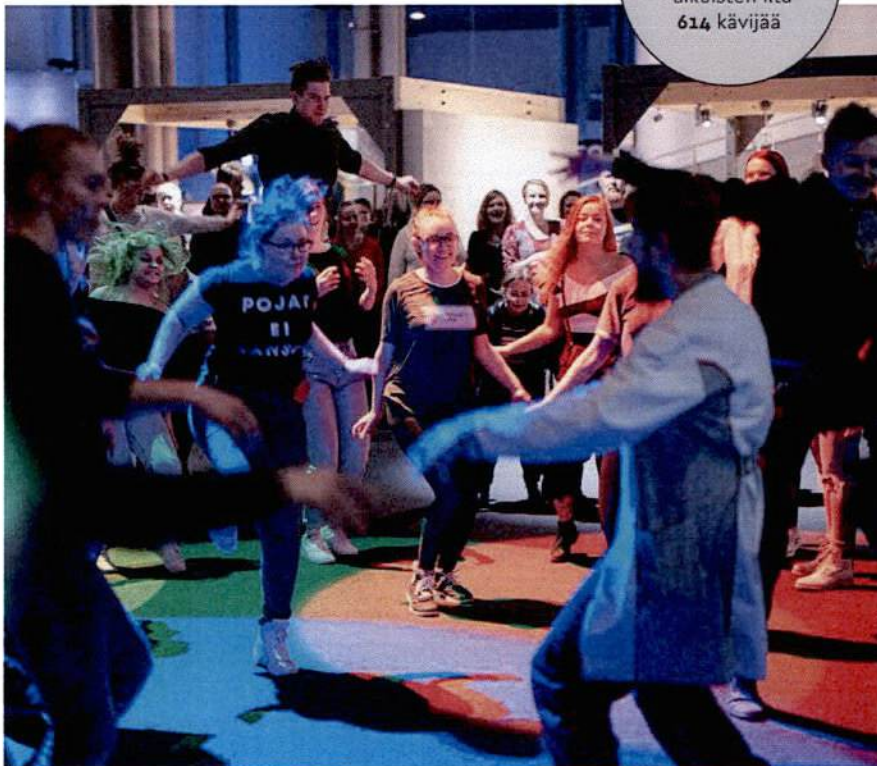

Yleisötapauhtumat

Heureka järjestää vuosittain yleisötapauhtumia, joiden sisältö syventää Heurekan tarjontaa tai nostaa esiin jonkin ajankohtaisen teeman. Yhteistyökumppaneiden kanssa toteutetut yleisötapauhtumat rikastuttavat Heureka- ilta- ja viikonlopputarjontaa, lisäävät kohtaamisia eri toimijoiden välillä ja edesauttavat kävijöiden ymmärrystä eri aihepiireistä. Vuonna 2017 Heurekassa järjestettyjen erilaisten yleisötapauhtumien kokonaiskävijämäärä ylsi noin 17 000 kävijään. Vuoden suosituin tapauhtuma oli Lasten lääketieteen päivä.

8.4.2017
H18:
Eläimellistä menoa
-aikuisten ilta
614 kävijää

25.-26.2.	Söisitkö sirkan? Kaksipäiväisessä kiertolousteemaan pohjautuvassa tapauhtumassa Heureka yhteistyökumppanit esittelivät tulevaisuuden proteiinilähteitä ja erityisesti sirkkoja sekä sitä, kuinka sirkkoja voisi käyttää elintarviketeollisuuden raaka-aineena. Kävijöitä 1 200.
16.3.	Segermanin luento monilotteisesta avaruudesta. Aalto-yliopiston Crystal Flowers -hankkeeseen liittyvä ja kaikille avoin luento. Kävijöitä n. 50.
25.3.	Lasten lääketieteen päivä. Koko perheen päivätapauhtuma, jossa tutustuttiin lääketieteeseen lapsille suunnatuin työpajoin ja kokeellisin aktiviteetein. Yhteistyökumppaneina lasten lääkäriasema Pikkujätti, Oral-hammaslääkäriasemat, Duodecim. Kävijöitä 3 660.
8.4.	H18: Eläimellistä menoa. Eläinten Body Worlds -näyttelyn teemoihin pohjautuva aikuisten ilta, jossa H18 -hengessä tutustuttiin eläinten sosiaalisuuteen, pariutumiseen ja lisääntymiseen. Kävijöitä 614.
9.-10.5.	Astronautti Timothy Kopran vierailu Heurekassa. Nasan suomalaisuikuisen astronautti Timothy Kopran kahden päivän mittaisen vierailun aikana koululaiset ja Heureka muu yleisö sekä media saivat kuulla astronautin kokemuksista paneelikeskustelussa ja koululaistapaamisessa. Kävijöitä 254.
9.5., 29.5. ja 8.8.	World Biotech Tour - Take a Cellfie! -työpaja Ideaverstaalla. World Biotech Tour -hankkeen lukioaläislähettiläät tiedeviestivät bioteknologiasta Heureka yleisölle hankkeen Take a Cellfie -työpajan avulla. Kävijöitä 300.
18.5.	Intelligence Hunt Student Challenge Battle. Seafocusen kanssa yhteistyössä järjestetty merenkuluaiheinen mini-hackathon -tapauhtuma, johon kulminoitui opiskelijoiden kuukauden mittainen työ yritysten esittämien haasteiden parissa. Osallistujina kolme 16 hengen korkeakouluopiskelijajatiimiä.
18.5.	Keksit, sipsit, appelsiinit - kuinka erottelemme ne geometrisesti? Aalto-yliopiston Crystal Flowers -hankkeeseen liittyvä ja osallistava työpaja, jossa Heureka Ideaverstaalla havainnollistettiin kaarevuuden käsitettä paperiarkein avulla. Kävijöitä 60.
29.5.	Tiedieriuma esteettä! Rinnekotisäätiön kanssa yhteistyössä ja säätiön 90 vuotisjuhlaavuoden kunniaksi toteutettu perhetapauhtuma. Kävijöitä 354.
10.-12.6.	Bioaika- ja muovinkierätys -tapauhtuma. Heureka edustalla oli esillä Bioaika-kiertueen rekka, jossa tiedekeskusnäyttelyn keinoin esiteltiin metsäalan ratkaisuja. Lisäksi Heureka edustalla tutkittiin, miten muovia kerätään ja kierrätetään. Kävijöitä 1 500.
5.-29.7.	Silminnäkijä-testi. Heureka ja Åbo Akademin yhteistyössä toteutettu yleisöjä osallistava testi, jossa tutkittiin luotettavan silmännäkijätunnistuksen etäisyyksiä. Kävijöitä 1 640.
29.9.	NIGHT2017: Tutkijoiden yö Heurekassa. Euroopan laajuinen tiedetapauhtuma tekee tiedettä ja tutkijoiden työtä tutuksi suurelle yleisölle ja koululaisille. Koululaistapauhtumassa tieteentekijät ja oppilaat kohtasivat työpajoissa ja esityksissä. Osallistujina 259 koululaista opettajineen.
29.-30.9.	World Biotech Tour -festivaali. Kaksipäiväinen biotekologiafestivaali, jossa perjantai 29.9. oli koululaisille suunnattu Meet a Scientist Day ja lauantai 30.9. perhekävijöiden WBT Family Day. Kävijöitä 1 400.
14.-16.10.	Avaruusrekka Heureka pihalla. Suomi 100 -satelliittiprojektin kiertävä avaruusnäyttely, jossa tutustuttiin avaruustekniikkaan ja -tutkimukseen. Kävijöitä 2 400.
28.10.	H18: Halloween Heureka. Heureka järjestettiin jo toista vuotta peräkkäin H18 Halloween-temainen aikuisten iltatapauhtuma, jossa tiede, kauhu ja kulttuuri yhdistyivät karmivalta tavalla. Kävijöitä 1 500.
25.11.	Hyvän sään aikana -tietokirjan julkaisutaisuus ja yleisötapauhtuma. Hyvän sään aikana -tietokirjan työryhmän kanssa toteutettu tapauhtuma ilmastonmuutoksesta. Kävijöitä tapauhtumapäivänä Heureka 865.
26.11.	Pimeä aine universumissa -luento. Lontoon yliopiston tutkijatohtori Tommi Tenkasen luento. The Science Basement -yhdistyksen kanssa järjestetty yleisöluento Heureka tapauhtumatorilla. Kävijöitä tapauhtumapäivänä Heureka 372.
4.12.	Avaruuspäivä Heureka. ESA:n ja Nordic ESERO:n kanssa yhteistyössä järjestetty avaruusteemainen päivä, jonka päätteeksi luotiin suora videopuhelinyhteys ISS:n avaruusasemalle ja astronautti Paolo Nespoliin, joka vastasi opettajien kysymyksiin elämästä avaruudessa. Kävijöitä 480.

Heurekan oppimishjelmat

Heurekan oppimishjelmat ovat monialaisia, eri tieteisiin ja teknologiaan motivoivia ja innostavia sekä oppimiskokemusta syventäviä palveluita. Laaja-alaisia taitoja kehittäviä oppimishjelmiä toteutetaan innoittajavetoisesti Heurekan eri toimintapisteeissä: laboratorioissa, työpajoissa, Ideaverstaalla, tiedeteatterissa, Pop-up Heurekassa, näyttelyissä sekä Rottakoripallo- ja Tiedettä pallolla -kohteilla. Ennakkovarattavia oppimishjelmiä hyödyntävät erityisesti koulu- ja oppilaitosryhmät sekä yritykset, mutta niitä esitetään yleisölle myös ilman ennakkovarausta viikonloppuisin ja loma-aikoina. Liikkuvan Pop-up Heureka-tiedeshown avulla tiedekeskuksen tuottamat oppimishjelmit voidaan ulottaa myös Heurekan ulkopuolelle.

Heurekan oppimateriaalit ovat näyttelyiden ja planeetaarioelokuvien teemoihin orientoivia ennakotehtäviä, näyttelyssä suoritettavia aktiviteetteja ja vierailun jälkeisiä tehtäviä. Uusien opetus suunnitelmien tavoitteet ilmiöläh- töisestä tarkasteltavasta sekä laaja-alaisen taitojen kehit-

tämisestä täyttyvät Heurekan oppimishjelmituotannossa. Ilmiölähtöinen STEAM-aineiden (Science, Technology, Engineering, Art and Mathematics) yhdistäminen tiede- ja teknologiasivatuksessa, innovointiprosessien käsit- telyssä, ongelmaratkaisutaitojen kehittämisessä, tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisessä sekä vuorovaiku- tuksen kannustavissa menetelmissä olivat vuonna 2017 keskeisiä ohjenuoria Heurekan oppimishjelmien ja oppi- materiaalien tuotannossa.

Uusia oppimishjelmiä tuotettiin 18, joista kaksi oli ulkopuolisella rahoituksella tuotettuja Tiedekum- miluokka-vierailuihin liittyviä työpajoja. Tämän lisäksi kaksi aiempaa oppimishjelmiä päivitettiin vastaamaan uusien opetus suunnitelmien tavoitteita. Verkossa tarjot- tiin syventäviä taustamateriaaleja ja tehtäviä näyttelyihin Suolistossa sushisee, Kolikon tie, Eläinten Body Worlds, Seitsemän sisarusta tulevaisuudesta sekä Heurekan kivi- puistoon ja hyötykasvipuolulle.

Oppimista kehittävät hankkeet

Heureka on mukana kansallisissa ja kansainvälisissä oppimista ja opettamista kehittämissä hankkeissa. Tulevaisuuden työelämän tarpeita silmällä pitäen hankkeissa luodaan malleja sekä keinoja laaja-alaisen osaamisen ja taitojen opetta- miseen. Vuonna 2017 Heureka oli mukana DIT-Heureka ja 6AIKA EduDigi -yhteiskehittämissä hankkeissa, Lumä-keskus Suomen koordinoimassa StarT-hankkeessa sekä kansainvälisissä ASTC:n koordinoimassa World Biotech Tour, EU-ra- hoitteisessa Change ja ESA:n rahoittamassa Nordic ESERO -hankkeissa.

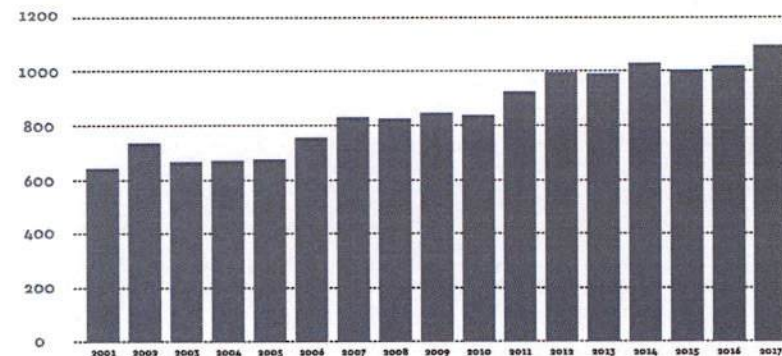
Ideaverstas

Alkuvuodesta valmistui Pilarihalliin Heurekassa suunniteltu Ideaverstas, huovan rakentelun työpaja. Ideaverstas jakaantuu kahteen osaan: johdantoon ja haastealueeseen. Johdanto-osassa on kolme kohdetta, jotka suunniteltiin helposti lähestyttä- viksi, ja jotka kannustavat rakenteluun. Ideaverstaan haasteosuudessa ongelmanratkaisu ja rakentelu on pitkäkestoisempaa ja vaativampaa. Haasteita on neljä, ja kunkin alueelle mahtuu työskentelemään noin 15 hengen ryhmä kerrallaan. Haasteet ja tilat on suunniteltu siten, että tehtäviä voidaan helposti uusia, ja että työkaluille ja tarvikkeille on riittävästi säilytystilaa. Ilmeiltään rakenteet noudattavat Heurekan rakennuksen linjaa, maustettuna työmaahan viittaavalla iloisella oranssilla ja lämpimällä puulla. Haasteiden rakenteet tehtiin liikuteltaviksi, jotta ne vastaisivat tapahtumatorin muuttuviin tarpeisiin.

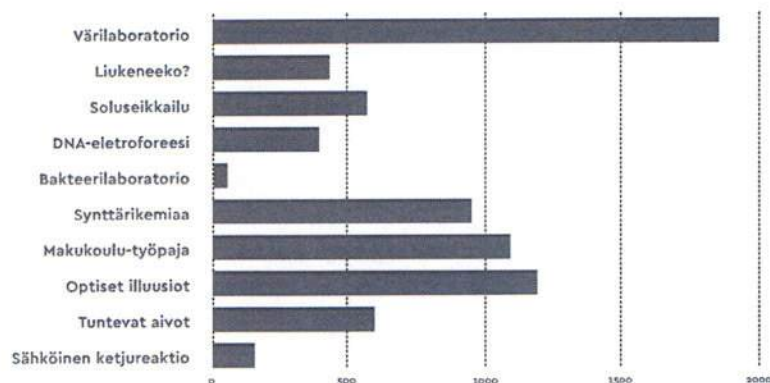
Heurekan tiedeleirit

Koulujen loma-aikoina Heurekassa järjestetään monitieteisiä ja elämyksellisiä leirejä, jotka innostavat tieteen ja teknolo- gian pariin, ja joiden tavoitteena on kannustaa sekä edesauttaa tiedeharrastamista. Vuoden 2017 talvimaviikolla 8 jär- jestettiin 7–12-vuotiaille kahden päivän mittaisia ja kesäloma-aikaan 7–15-vuotiaille viiden päivän mittaisia päiväleirejä. Syyslomaviikolla 42 järjestettiin 7–12-vuotiaille sekä kahden päivän mittaisia tiedeleirejä että yhden päivän mittainen Aku Ankan K.O.O.D.I. -koodauskoululeiri. Heurekan tiedeleireillä lapset ja nuoret tutustuvat vuorovaikutuksessa toisten kanssa tieteellisiin ilmiöihin havainnoinnin, tutkimusten, kokeilujen, itse tekemisen, ilon ja oivaltamisen kautta. Vuonna 2017 Heurekan tiedeleireille osallistui yhteensä yli 1 260 lasta ja nuorta, joista kesän leiriläisiä oli 1 071. Kesän leirien suosio on kasvanut tasaisesti. Uusien tilojen myötä leirien osallistujamäärää pystyttiin lisäämään entisestään.

Kesän tiedeleirien osallistujamäärät 2001–2017

Ennakkovarattujen oppimishelmien yleisömääriä vuonna 2017

Oppimishelmienä pidetään ennakkovarattuna esityksinä eri luokka-asteisille kouluryhmille suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Ohjelmia esitetään myös avoimina yleisöesityksinä vapaa-ajankävijöille viikonloppuisin ja lomasesonkeina. Ns. walk-in yleisökokeisiin laboratorioissa osallistui yli 30 200 Heureka-vierailijaa vuonna 2017. Lisäksi Tiedettä pallolla -kohteen erilaiset esitykset keräsivät yleisöä yhteensä yli 1 200 henkilöä.

Kummiluokkia Heurekassa yritysten tuella

Vuonna 2017 yritykset tukivat koulujen Heureka-käyntejä jo pidempään jatkuneen Tiedekummi-ohjelman kautta. Lisäksi Henry Fordin säätiö ja Tieto Oyj mahdollistivat kumpikin 100 koululuokan vierailun Heurekaan sisältäen matkat, pääsyliput Heurekaan ja tukijan kanssa yhteistyössä suunnitellun työpajan. Henry Fordin säätiön mahdollistamia Välikä-työpajoja pidettiin 96 kouluryhmälle, yhteensä 2 120 oppilaalle. Tieto Oyj:n kanssa suunnitelluissa Tietoa tulevista -työpajoissa ehti loppuvuoden 2017 aikana vieraila 18 ryhmää, 394 oppilasta. Hanke jatkuu vuonna 2018.

Tiedeteatteriesityksiä ja rottakoripalloa uusissa tiloissa

Tiedeteatteriesityksille ja koripallorotille saatiin laajennuksen valmistuttua uudet upeat tilat. Molempien esityksissä hyödynnetään nyt samaa tilaa ja katsomoa. Tiedeteatteriesityksillä oli vuonna 2017 yli 12 300 katsojaa. Koripallorottien pelejä ja ruokintäytöksiä seurasi yli 20 000 Heureka-kävijää.

Kansainvälinen Heureka

Heureka osallistuu tiedekeskusten kansainväliseen yhteistyöhön taatakseen toimintansa korkean tason, kehittääkseen alaa sekä edistääkseen näyttelydensä ja palvelujensa vientiä.

Heureka on ollut aktiivisesti luomassa kansainvälistä näyttelytuotantoyhteistyötä. Yhdessä tuottamalla pyritään lisäämään suunnittelun resursseja, jakamaan tuotantokustannukset ja takaamaan näyttelyn laaja kansainvälinen levitys ilman väliarastointia.

Eurooppalaisessa konsortiossa yhdessä Lissabonin Ciência Viva ja Pariisin La Cité des Sciences et de l'Industrien kanssa tehty Tarttuvaa!-näyttely avattiin Heureka marraskuussa 2017. Pohjoismaisessa konsortiossa yhdessä Experimentariumin (Kööpenhamina), VilViten (Bergen) ja Tekniska museetin (Tukholma) kanssa suunniteltu ja valmistettu talviurheilunäyttely oli puolestaan Heureka esilläolon jälkeen esillä Tekniska museetissa.

Heureka oli yksi Maailman tiedekeskusliiton ASTC:n ja Biogen-säätiön yhteisen World Biotech Tour (WBT) -hankkeen toteuttajista. Maailmanlaajuisessa yhteishankkeessa tiedekeskukset ympäri maailman osallistavat lukiolaisia, opettajia sekä bioteknologia-alan asiantuntijoita ja yrityksiä vuorovaikutukseen bioteknologia-

ympäri. Jokaisesta hankkeeseen valitusta 12 maasta yksi nuori osallistui tiedekeskusten maailmanlaajuisen huippukokoukseen Tokiossa. Suomen edustajana oli Ronja Holopainen.

Heureka on mukana seuraavissa eurooppalaisten tiedekeskusten, -museoiden ja niiden kamppanien yhteishankkeissa, jotka saavat rahoitusta Euroopan komissiolta:

SPARKS-hanke tuo esille tutkimuksen ja innovaatioiden vastuullisuutta (RRI) ja sen sisältöineen uusi teknologia terveydessä ja lääketieteessä. Heurekan yleisölle hanke näkyi geenitestejä käsittelevänä tiedekahvilana syksyllä 2017. <http://www.sparksproject.eu>

BIOPHILIA KNOWLEDGE TRAIN on islantilaisen muusikon Björkin aloitteesta syntynyt yhteispohjoismaisen oppimishanke, jossa luodaan oppiainerajat ylittäviä työpajoja ja koulutetaan opettajia yhdistämään taide- ja tiedeaineita. Hanke yhdisti pohjoismaisia tiedekasvatustalon toimijoita jakamaan osaamistaan ja oppimaan uutta. Huhtikuussa 2017 Heureka vei aiheesta kehitettyjä työpajoja Färsaarille. <http://biophilialeducational.org>

Heureka on seuraavien kansainvälisten yhteistyöjärjestöjen jäsen:

- Association of Science-Technology Centers (ASTC, Kansainvälinen tiedekeskusliitto)
- European Network of Science Centres and Museums (ECSITE, Euroopan tiedekeskusliitto)
- Nordisk Science Center Förbund (NSCF, Pohjoismaiden tiedekeskusliitto)
- The Asia Pacific Network of Science & Technology Centres (ASPAC, Aasian tiedekeskusliitto)
- International Council of Museums (ICOM, Kansainvälinen museoneuvosto)
- Giant Screen Cinema Association (GSCA, Kansainvälinen superelokuvateatteriliitto)
- Euromax (Euroopan superelokuvaaliitto)
- International Planetarium Society (IPS, Kansainvälinen planetaarioyhdistys)
- Immersive Media Entertainment, Research, Science & Arts (IMERSA, Immersivisen median yhteisö)
- Nordisk planetariumforening (NPF, Pohjoismaiden planetaarioyhdistys)
- European Science Events Association (Eusca, Euroopan tiedetapahtumien järjestäjien liitto)
- Visitor Studies Association (VSA, Kilvijätutkimusseura)

Heureka on aktiivinen erityisesti ASTC:n, ECSITEn ja NSCF:n toiminnassa. Heurekan toimitusjohtaja on ECSITEn hallituksen jäsen ja rahastonhoitaja, viestintä- ja palvelujohtaja toimii NSCF:n hallituksessa ja elämysjohtaja puolestaan on ECSITEn vuosikonferenssin ohjelmatoimikunnan puheenjohtaja sekä jäsen italialaisen Museo delle Scienze -tiedekeskuksen (Trento) tieteellisessä neuvottelukunnassa.

Henkilöstö ja organisaatio

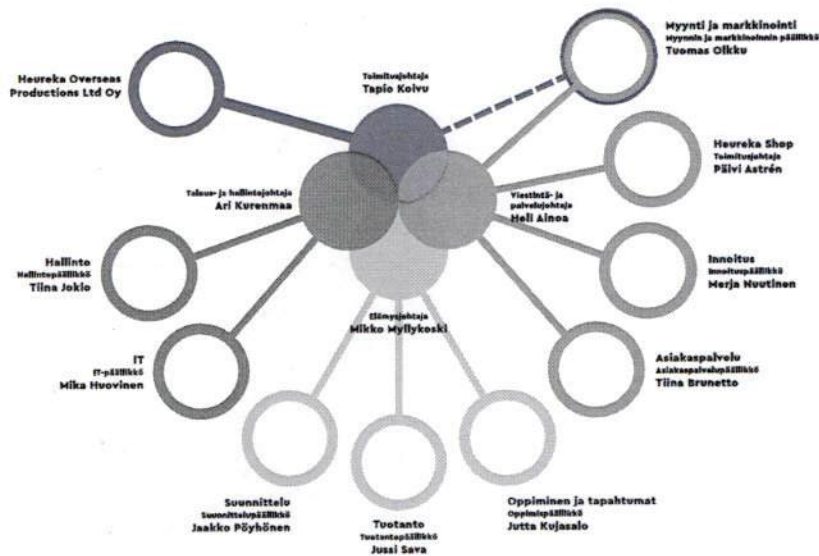
Tiedekeskussäätiön palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa 67 (64 vuonna 2016) vakituista, 3 (9) määräaikaista työntekijää sekä 19 (48) tuntityöntekijää. Tuntityöntekijöiden määrän laskun taustalla on edellisenä vuonna esillä ollut Dialogi ajassa -näyttely, johon palkattiin 30 yli 70-vuotiaasta dialogiopasta.

Henkilötövuosien kokonaismäärä oli 81 (77). Tämän lisäksi vapaaehtoisia oli vuoden lopussa 59 (60) henkilöä, jotka tekivät yhteensä 7 198 (6 495) vapaaehtoistuntia. Lisäksi Heurekassa työskenteli vuoden aikana useita oppivelvollisuus- ja työharjoittelijoita sekä kaksi siviilipalvelusmiestä.

Henkilöstökulujen osuus kaikista kuluista oli 44 % (50 %) eli 4,9 (4,6) miljoonaa euroa. Sairauspoissaolopäiviä oli 10 päivää/henkilö (6). Valtakunnallisesti kaikkien palkansaajien vastaava luku on viimeisimmän tiedon mukaan 9,6 (Tilastokeskus 2016).

Heurekassa aloitettiin syksyllä Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto -koulutus, johon osallistuu kuusi työntekijää. Koulutus järjestetään yhteistyössä Rastor Oy:n kanssa. Yksiköiden omien täydennys- ja päivityskoulutusten lisäksi henkilökunnalle järjestettiin tunnin mittaisia perjantaisenaareja. Tilaisuudet ovat merkittävät koulutuksen ja sisäisen tiedottamisen väylä. Perjantaisenaareja järjestettiin vuoden 2017 aikana 35.

Heurekan organisaatio 2017

Tiedekeskussäätiön taustayhteisöt

Aalto-yliopisto	Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK
Elinkeinoelämän keskusliitto EK	Tieteellisten seurain valtuuskunta
Helsingin yliopisto	Työ- ja elinkeinoministeriö
Opetusalan ammattijärjestö OAJ	Valtiovarainministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Vantaan kaupunki

Tiedekeskussäätiön valtuuskunta vuonna 2017

Thomas Wilhelmsson Valtuuskunnan puheenjohtaja	Kimmo Kiljunen Valtuuskunnan varapuheenjohtaja	
Juha Antila	Kari Kinnunen	Jouko Narikka
Jan Edelmann	Pirjo Kutinlahti	Yrjö Neuvo
Pirita Hellberg	Markku Kuula	Jari Niemelä
Ilari Hetemäki	Marja Kyyrö	Kirsi Nousiainen
Erja Hilli	Erkki Laukkanen	Pasi Pesonen
Salla Hämeenniemi	Christian Leikkainen	Inkeri Ruokonen
Kirsi Jääskeläinen	Timo Leppä	Mia Salminen
Mervi Karikorpi	Tapio Lokki	Hannu Sariola
Maarit Karppinen	Mikko Mäkelä	Seppo Turka

Tiedekeskussäätiön hallitus vuonna 2017

Tapani Mäkinen Puheenjohtaja	Sari Lindblom Varapuheenjohtaja
Susanna Aaltonen	Kaarina Suonperä
Jari Koivisto	Markku Leskelä
Jaakko Niinistö	Vesa Välimäki
Lea Ryyänen-Karjalainen	

Heurekan kunniajäsenet 1989–2017

Eeva Ahtisaari	Timothy Kopra	Simo Parpola
Kalevi Alén	Erkki Kurenniemi	Per-Edvin Persson
Kaarina Dromberg	Lauri Lairala	Majja Pohjakallio
Jan Fast	Olli Lehto	Yrjö Pessi
Leif Fast	Martti Lipponen	Harry Pyykkö
Paul Fogelberg	Olli Lokki	Timo Relander
Jarkko Hautamäki	Tapio Markkanen	Päivi Setälä
Erkki Huurtamo	Hannu I. Miettinen	Riitta Uosukainen
Jouko Joensuu	Carl G. Nordman	Paavo Uronen
Matti Karjalainen	Heikki Oja	Matti Virtanen
Toivo Katila	Ernst Palmén	Johan Wrede

Talous

Tiedekeskus Heurekan toiminnasta vastaa Tiedekeskussäätiö sr. Säätiön talous riippuu olennaisesti itse hankituista tuloista: pääsylippu- ja vuokratuloista, varainhankinnasta ja näyttelyviennin tuloista. Lisäksi tiedeyhteisön tuottaman tutkimustiedon merkittävä osuus sekä elinkeinoelämän tuki ovat Heurekan toiminnalle elintärkeitä. Näiden toimintojen huomattava arvo jää varsinaisen tilinpidon ulkopuolelle.

Oman toiminnan tuotot kasvoivat 26 % erityisesti kävijämäärien kasvusta johtuen. Pääsymaksutuotot kasvoivat siten merkittävästi, ja niiden osuus koko toiminnan rahoituksesta oli lähes 28 %. Keskimääräinen pääsymaksutulo kävijää kohden nousi 8 % ja oli 12,01 euroa. Nousun taustalla on aikuisikäikäijöiden määrän kasvu. Yritysyhteistyön ja kohdeavustusten kautta saatu rahoitus kasvoi myös vuonna 2017. Opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustus oli 2 608 000 euroa. Vantaan kaupungin avustus käyttömeneihin oli 3 503 617,55 euroa.

Tiedekeskussäätiön taloudellinen tilanne heikkeni alijäämän ollessa 294 043,32 euroa. Täten oman pääoman osuus taseen loppusummasta laski ja se oli 23 % (34 %). Alijäämä syntyi erityisesti kävijämäärän jäätyä budjetoitua pienemmäksi. Taseen loppusumma oli 2 849 954,53 euroa, joka on samaa tasoa kuin edellisvuonna.

Luottolimitit säätiöllä on 600 000 euroa, josta vuoden lopussa oli käytössä 424 010,54 euroa. Nettovelan määrä omasta pääomasta oli 54 %, kun vuoden 2016 lopussa säätiö oli velaton. Velka syntyi pääosin laajentamiseen ja uudistamiseen liittyvistä investoinneista, joita tehtiin runsaalla 850 000 eurolla.

Tiedekeskussäätiön tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Oy ja sen valitsemat tilintarkastajat Pertti Hiltunen, KHT ja Pekka Klemetti, KHT.

Heurekan rahoitusrakenne vuonna 2017

Oman toiminnan tuotot	€	%
Pääsymaksut	3 017 447,86	27,8 %
Vuokratuotot	425 750,89	3,9 %
Yritysyhteistyö	179 964,77	1,7 %
Kohdeavustukset	744 985,94	6,9 %
Vientitoiminnan tuotot	47 994,74	0,4 %
Muut tuotot	309 939,35	2,9 %
Yhteensä	4 726 083,55	43,6 %

Varsinaiseen toimintaan kohdistuvat avustukset	€	%
Vantaan kaupungin avustus	3 503 617,55	32,3 %
Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus	2 608 000,00	24,1 %
Yhteensä	6 111 617,55	56,4 %

Rahoitus yhteensä	10 837 701,10	100 %
--------------------------	----------------------	--------------

Tunnusluvut

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut on määritelty Heurekan, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Vantaan kaupungin välisessä aiesopimuksessa Heurekan toimintaedellytysten turvaamiseksi. Tavoite on merkitty sulkuihin.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut	2017
1. Heurekan kävijämäärä (>300 000)	275 695
2. Koululaiskävijöiden määrä (>55 000)	48 721
3. Suositeltavuus kävijätutkimuksessa (>82 %)	90
4. Pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tulleet kävijät (>50 %)	62,1
5. Kävijöitä per henkilötyövuosi (>3 500)	3 408
6. Omarahoitusosuus (>43%)	43,6
7. Taloudellinen tulos (>0 euroa)	-294 043
8. Omavaraisuusaste (>20 %)	23,4
9. Kohdennettu ulkopuolinen rahoitus (>500 000 euroa tuloutettu vuodessa)	924 951
10. Tytäryhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto (>2,2 milj. euroa)	1 856 656

Tiedekeskussäätiön tuloslaskelma

	1.1.2017-31.12.2017	1.1.2016-31.12.2016
Varsinainen toiminta		
Tuotot		
Pääsymaksut	3 017 447,86	2 175 630,37
Vuokratuotot	425 750,89	464 040,14
Yritysyhteistyön tuotot	179 964,77	148 029,04
Muut oman toiminnan tuotot	1 100 293,87	976 282,64
Tuotot yhteensä	4 723 457,39	3 763 982,19
Kulut		
Näyttelyt ja suunnittelu	-2 936 252,24	-1 916 218,87
Tuotanto	-1 035 788,17	-998 082,49
Oppiminen ja tapahtumat	-810 583,38	-650 763,35
Myynti ja markkinointi	-863 909,02	-716 088,72
Asiakaspalvelu	-383 613,20	-378 167,70
Innoitus	-628 648,02	-579 045,86
IT	-389 009,24	-433 890,61
Johto ja hallinto	-1 288 543,02	-1 179 938,02
Kiinteistö ja puisto	-2 404 716,33	-1 899 558,94
Vientitoiminnan kulut	-27 321,24	-105 666,18
Poistot	-352 897,07	-194 314,48
Kulut yhteensä	-11 121 280,93	-9 051 735,22
Kulujäämä	-6 397 823,54	-5 287 753,03
Muut tuotot	1 980,40	982,64
Rahoitustuotot ja kulut	-9 817,73	-9 577,72
Oman toiminnan kulujäämä	-6 405 660,87	-5 296 348,11
Avustukset		
Valtion avustukset	2 608 000,00	2 210 000,00
Vantaan kaupunki	3 503 617,55	3 103 035,00
Avustukset yhteensä	6 111 617,55	5 313 035,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-294 043,32	16 686,89

Tiedekeskussäätiön tase

	31.12.2017	31.12.2016
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Pitkävaikutteiset menot	240 703,42	232 994,32
Aineelliset hyödykkeet	1 588 904,80	1 089 690,99
Osakkeet ja osuudet	242 739,10	242 739,10
Pysyvät vastaavat	2 072 347,32	1 565 424,41
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset	714 211,96	898 683,17
Rahat ja pankkisaamiset	63 395,25	386 108,50
Vaihtuvat vastaavat	777 607,21	1 284 791,67
Vastaavaa	2 849 954,53	2 850 216,08
Vastattavaa		
Oma pääoma	666 735,24	960 778,56
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma	424 010,54	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 759 208,75	1 889 437,52
Vastattavaa	2 849 954,53	2 850 216,08

Yritysten, säätiöiden ja yhteisöjen tuki

Heureka nojaa kaikessa elämystuotannossaan vahvasti yliopistojen, tutkimuslaitosten ja muiden asiantuntijoiden tukeen. Erityisesti yritykset ja säätiöt tukevat Heureka-toimintoja ja hankkeita suoraan rahallisesti tai välillisesti osaamisellaan.

Ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden rahoitus Heurekaalle jatkoi kasvuaan vuonna 2017. Yritysyhteistyön näkymät muuttuivat pitkän taantuman jälkeen positiivisemmiksi ja kumppanuuksien tuotto kääntyi varovaiseen kasvuun. Varainhankintaan panostettiin kehittämällä yritysyritys yhteistyönä toimintamallia ja tarjoamaan sekä aloittamalla syksyllä yhteistyö Lantern Oy:n kanssa. Tämän yhteistyön odotamme näkyvän kasvavina tuottoina vuodesta 2018 alkaen.

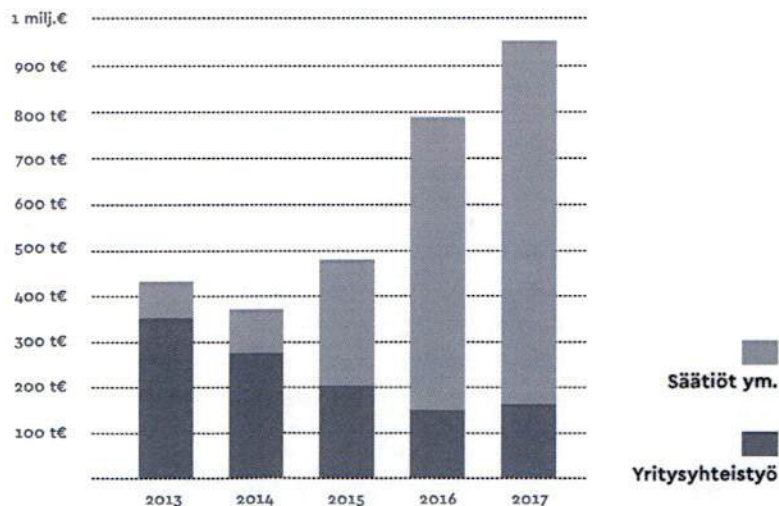
Vuoden aikana saatiin valmiiksi suuria yhteistyöprojekteja, mm. Sitran kanssa tiiviissä yhteistyössä tuotettu

Seitsemän sisarusta tulevaisuudesta -näyttely sekä STEK ry:n kanssa tehty Sähköä-näyttely oheistoimintoinen.

Yrityksille suunnattu kummiluokatoiminta laajeni entisestään. Vuonna 2017 yritykset tukivat koulujen Heureka-käyntejä jo pidempään jatkuneen Tiedekammi-ohjelman kautta. Lisäksi Henry Fordin säätiö ja Tieto Oyj mahdollistivat kumpikin 100 luokan vierailuun työpajoinen. Yhteensä sponsoroidut koulukäynnit toivat Heurekaan 170 luokkaa ja yhteensä 3 970 oppilasta.

Edellä mainittujen lisäksi Heureka teki edelleen yhteistyötä kymmenien muiden yritysten ja yhteisöjen kanssa. Näistä nostettakoon esiin monivuotiset kumppanit Aga, Aivoliitto, Lidl, Suomen Rahapaja, Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiö, Vaisala, Veikkaus sekä Jenny ja Antti Wihurin rahasto.

Yritysten, säätiöiden ja muiden tahojen tuki Heurekaalle vuosina 2013-2017

Yritysten, säätiöiden ja muiden tahojen tuki on merkittävä osa Heureka varainhankintaa. Säätiöiden, yhteisöjen ja rahastojen tuen osuus sekä yrityksiltä saatavat tuet kasvoivat vuonna 2017.

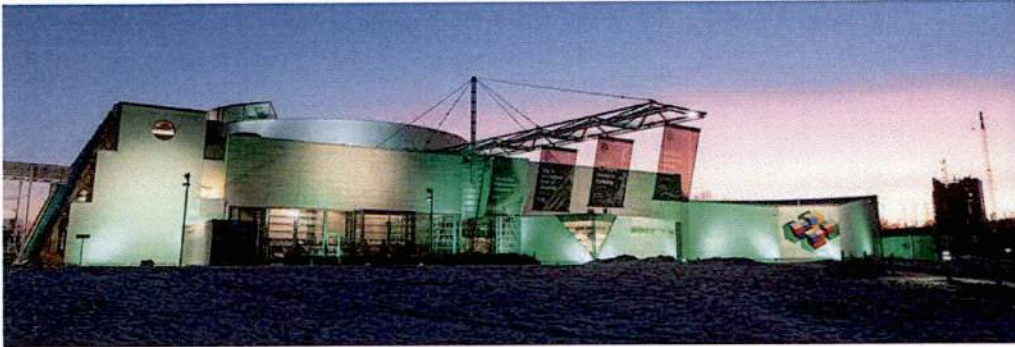
Heureka toimintaa vuonna 2017 tukeneet yritykset ja yhteisöt

Aivoliitto	Pikkujätin lasten ja nuorten lääkäriasema Oy
ASTC & Biogen Foundation	Sinelli Oy
ECSITE	Suomalainen Lääkärisseura Duodecim
ESERO/ESA	Suomen Akatemia
Euroopan Unioni/EAKR	Suomen itsenäisyyden juhlarahasto SITRA
Henry Fordin säätiö	Suomen Rahapaja Oy
Jenny ja Antti Wihurin rahasto	Sähköturvallisuuden edistämiskeskus STEK ry
Lahti2017	Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiö
Lidl Suomi kommandiittiyhtiö	Tieteen tiedotus ry
Milna Sillanpään säätiö	Tieto Oyj
Oral Hammaslääkärit Oyj	Vaisala Oyj
Oy Aga Ab	Veikkaus Oy
Pfizer Oy	Ympäristöministeriö

Kiinteistö Oy Tiedepuisto

Heurekan kiinteistön omistaa Kiinteistö Oy Tiedepuisto, jonka kaikki osakkeet ovat Vantaan kaupungin omistuksessa. Vuosi 2017 oli ensimmäinen lähes kokonainen toimintavuosi laajennetuissa tiloissa. Uutta tilaa saatiin 2 100 m² ja koko rakennuksen kerrosala on nyt 10 339 m².

Kiinteistön peruskorjauksia jatkettiin syksyllä 2017. Toimisto- ja kokoustilojen remontointi aloitettiin, ja tilat valmistuvat keväällä 2018. Vuoden 2018 alussa peruskorjataan ravintolatilat ja kesästä alkaen peruskorjauksissa siirrytään vesikatkon korjaamiseen.

Tiedekauppa Magneetti Oy

Tiedekeskusäätiön omistama Tiedekauppa Magneetti Oy toimii osana Heureka palvelukonseptia. Yhtiöllä on Heureka Shop -nimellä toimivia myymälöitä tiedekeskus Heurekassa, Kampin kauppakeskuksessa Helsingin keskustassa ja kauppakeskus Iossa Omenassa Espoossa. Näiden lisäksi tuotteita myydään verkkokaupan välityksellä 28 Euroopan maahan. Tiedekauppa Magneettin liikevaihto vuonna 2017 oli 1,47 miljoonaa euroa.

Vuonna 2017 yhtiö toteutti edellisenä vuonna tehtyä laajentamissuunnitelmaa ja allekirjoitti kaksi uutta yhteistyösopimusta. Amos Rex Shop avataan elokuussa 2018 Lasipalatsiin Amos Rex -taidemuuseon yhteyteen. Yhteistyösopimus Amos Anderson Glaspalatsen Abn kanssa mahdollistaa yhtiön laajentumisen tieteen lisäksi myös taiteen pariin. Amos Rex Shop tulee myymään Amos Rex -taidemuuseon näyttelyihin liittyviä tuotteita muiden taidetuotteiden ohessa. Osa nykyisestä Heureka Shopin tuotevalikoimasta sopii myös Amos Rex Shopin myyntivalikoimaan. Toinen uusi myymälä avataan syyskuussa 2018 valmistuvaan kauppakeskus REDin Helsin-

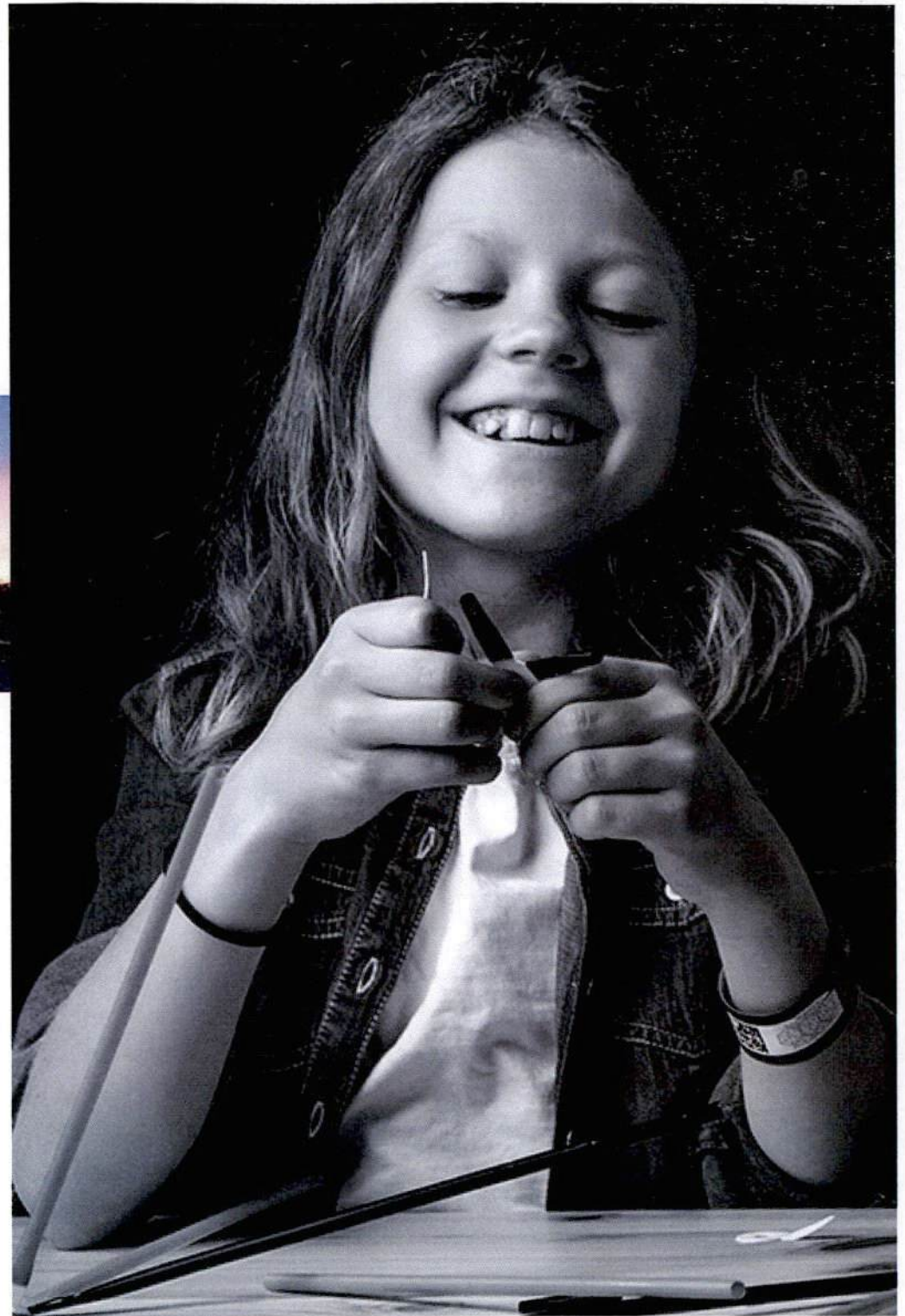
gin Kalasatamaan. Heureka Shop Redi on järjestyksessään yhtiön kuudes kauppapaikka.

Koko yhtiön henkilökunta osallistui Filosofian Akatemian Oyn järjestämään kolmivaiheiseen palveluvalmennukseen keväällä 2017. Tämän lisäksi järjestettiin digitaalisen- ja sosiaalisen median myyntikoulutusta yhteistyössä Rastorin kanssa.

Syksyllä 2017 yhtiössä tehtiin asiakastytyvyyssyys-tutkimus, jossa arvioitiin palvelua ja tuotteita. Asiakkaiden antama keskiarvo nousi edellisvuodesta ollen 4,2 asteikolla 1-5.

Loppuvuodesta käynnistettiin Heureka Shopin uuden ilmeen suunnittelutyö. Ilme uudistetaan vastaamaan Heureka uutta brändi-ilmettä ja työ kattaa yhtiön kaikki kauppapaikat.

Suomen Asiakastieto Oy myönsi Tiedekauppa Magneetille Suomen Vahvimmat 2017 -sertifikaatin osoituksena yrityksen erinomaisista taloudellisista tulosluvuista, positiivisista taustatiedoista ja hyvästä asiakastytyvyydestä.

Heureka Overseas Productions Ltd Oy

Tiedekeskussäätien omistama tytäryhtiö Heureka Overseas Productions Ltd Oy (HOP) tukee Tiedekeskussäätien toimintaa vuokraamalla ja myymällä Heureka ja muiden tiedekeskusten näyttelyitä sekä yksittäisiä kohteita. Yhtiön liikevaihto vuonna 2017 oli noin 385 000 euroa. HOP:n toiminnan kautta Heureka näyttelyihin tutustui ulkomailta 2017 vuoden aikana lähes 500 000 kävijää.

Heureka omaa tuotantoa oleva 20X0 - Matka tulevaisuuteen -näyttely palasi takaisin tammikuun lopussa Norjasta, jossa se oli ollut lähes koko edellisen vuoden esillä VilVite-tiedekeskuksessa Bergenissä. Niin ikään Heureka omaa tuotantoa oleva Liiku ja pelaa! -näyttely oli esillä huhtikuusta syyskuuhun Alankomaissa den Haagissa Museon-tiedekeskuksessa.

HOP markkinoi myös Winter Games -näyttelyä, joka on yhteispohjoismainen tuotanto, sekä Behind the Scenes -näyttelyä, jonka on tuottanut virolainen Ahha-tiedekeskus.

Vuokrattujen ja myytyjen Heureka näyttelyiden kävijämäärät vuonna 2017 (yhteensä 485 863 kävijää)

